

Sygn. akt II CZ 21/15

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z powództwa T. S.

przeciwko P. Ś.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 24 czerwca 2015 r.,

zażalenia powódki

na postanowienie zawarte w pkt. 1 wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 27 czerwca 2014 r.,

- 1. uchyla zaskarżone postanowienie,**
- 2. pozostawia rozstrzygnięcie wniosku pełnomocnika powódki o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Ł. - po rozpoznaniu sprawy z powództwa T. S. przeciwko P. Ś. o zapłatę kwoty 113 800 zł - wyrokiem z dnia 27 listopada 2013 r. odmówił odrzucenia pozwu o zapłatę kwoty 1 145 zł, oddalił powództwo o zapłatę kwoty 1 145 zł, odrzucił pozew w pozostałej części i orzekł o kosztach procesu. W apelacji od tego wyroku powódka domagała się jego zmiany i uwzględnienia powództwa, ewentualnie uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 27 czerwca 2014 r. Sąd Apelacyjny odrzucił apelację w części dotyczącej odmowy odrzucenia pozwu o zapłatę kwoty 1 145 zł oraz odrzucenia pozwu w pozostałej części, a w pozostałym zakresie apelację oddalił i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny stwierdził, że na odmowę odrzucenia pozwu oraz na odrzucenie pozwu przysługuje zażalenie także wtedy, gdy postanowienia te zostały zamieszczone w wyroku, o rodzaju i dopuszczalności środka odwoławczego decyduje bowiem przedmiot rozstrzygnięcia, a nie forma orzeczenia. W niniejszej sprawie zatem od wymienionych postanowień powódce przysługiwało zażalenie, które powinno być wniesione z zachowaniem wiążących się z tym środkiem reguł procesowych. Odpis wyroku Sądu Okręgowego z uzasadnieniem został doręczony pełnomocnikowi powódki w dniu 12 grudnia 2013 r. (k. 92), termin do wniesienia zażalenia upłynął z dniem 19 grudnia 2013 r., natomiast apelacja, którą powódka zaskarżyła odnośnie postanowienia, została wniesiona w dniu 23 grudnia 2013 r. (k. 98), a więc po upływie terminu przewidzianego w art. 394 § 2 k.p.c. W tej sytuacji apelacja dotycząca odmowy odrzucenia pozwu oraz odrzucenia pozwu, będąca de facto zażaleniem, podlega odrzuceniu, jako wniesiona po upływie przepisanej terminu (art. 373 w związku z art. 370 k.p.c.). W pozostałej części apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu.

W zażaleniu na zawarte w wyroku Sądu Apelacyjnego postanowienie o odrzuceniu apelacji powódka zarzuciła naruszenie art. 394 § 2, art. 373 w związku z art. 370 oraz art. 370 w związku z art. 397 § 2 k.p.c., podnosząc, że w razie odrzucenia pozwu wyrokiem środek odwoławczy podlega rozpoznaniu

jako zażalenie, choćby został nazwany apelacją, nie może być jednak odrzucony z powodu niezachowania terminu przewidzianego w art. 394 § 2 k.p.c. W konkluzji skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale połączonych Izb: Izby Cywilnej oraz Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 marca 1972 r., III CZP 27/71 (OSNCP 1973, nr 1, poz. 1), w razie odrzucenia pozwu wyrokiem środek odwoławczy podlega rozpoznaniu jako zażalenie również wtedy, gdy skarżący nazwał go rewizją; nie może być jednak odrzucony z powodu niezachowania terminu przewidzianego w art. 394 § 2 k.p.c. W uchwale tej, mającej - zgodnie z art. 61 § 6 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 499 ze zm.), a wcześniej art. 21 ustawy z dnia 20 września 1984 r. o Sądzie Najwyższym (jedn. tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz. 924 ze zm.) i art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 11, poz. 54 ze zm.) - moc zasady prawnej, Sąd Najwyższy przesądził ostatecznie występujące zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie kontrowersje co do tego, czy o rodzaju środka odwoławczego decyduje przedmiot rozstrzygnięcia, czy forma nadana orzeczeniu przez sąd i jaki ma to wpływ na termin zaskarżenia. Pomimo licznych nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego, w tym także przepisów regulujących problematykę środków odwoławczych, wymieniona uchwała nie utraciła aktualności (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2002 r., II CKN 1090/00, OSNC 2003, nr 12, poz. 166, z dnia 4 września 2012 r., I UK 159/12, OSNP 2013, nr 17-18, poz. 213 i z dnia 30 stycznia 2014 r., IV CSK 229/13, nie publ. oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2003 r., IV CZ 151/03, nie publ., z dnia 20 maja 2005 r., III CZ 40/05, nie publ., z dnia 6 listopada 2009 r., I CZ 58/09, nie publ., z dnia 12 lutego 2010 r., I CZ 116/09, nie publ., z dnia 25 listopada 2010 r., II PZ 37/10, nie publ. i z dnia 8 sierpnia 2012 r., III CZ 55/12, nie publ.).

W niniejszej sprawie Sąd pierwszej instancji zamieścił postanowienia o odmowie odrzucenia pozwu o zapłatę kwoty 1 145 zł oraz o odrzuceniu pozwu o zapłatę w pozostałej części - w wyroku, a zgodnie z art. 367 § 1 k.p.c. od wyroku

sądu pierwszej instancji przysługuje apelacja do sądu drugiej instancji. Wnosi się ją - jak wynika z art. 369 § 1 k.p.c. - do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem. Zważywszy, że doręczenie wyroku z uzasadnieniem nastąpiło w dniu 12 grudnia 2013 r. (k. 92) oraz że apelacja powódki została wniesiona dnia 23 grudnia 2013 r. (k. 98), trzeba stwierdzić, że termin do wniesienia apelacji został zachowany. Zachowanie terminu do wniesienia apelacji w konkretnym wypadku przesądza o terminowym wniesieniu środka odwoławczego na zawarte w wyroku postanowienia o odmowie odrzucenia pozwu oraz o odrzuceniu pozwu, mimo że środek ten nie jest w istocie apelacją, lecz zażaleniem. Rację ma zatem skarżąca, że Sąd Apelacyjny - odrzucając apelację w odnośnym zakresie - naruszył przepisy art. 373 w związku z art. 370, art. 394 § 2 i art. 397 § 2 k.p.c. Uzasadniony jest w tej sytuacji wniosek o uchylenie zawartego w wyroku Sądu Apelacyjnego postanowienia o odrzuceniu apelacji.

Jak wynika z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461), przyznanie adwokatowi z urzędu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej jest uzależnione od wyniku sprawy. Wniosek adw. M. K. o przyznanie mu od Skarbu Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej skarżącej w postępowaniu zażaleniowym podlega więc rozstrzygnięciu w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zd. pierwsze w związku z art. 394¹ § 3 oraz art. 108 § 2 w związku z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.